ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАЎ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГАЗЕТА ЎЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

1987
19
САКАВІКА
ЧАЦВЕР
№ 10(1531)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

Беларускі універсітэт
ТЭЛЕТАЙП
ЎЧОРА · СЁННЯ · ЗАЎТРА

Плённай формай

працы універсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды» стала творчае супрацоўніцтва з шэрагам прамысловых прадпрыемстваў і ўстаноў г. Мінска. Праўленне таварыства «Веды» БДУ ці пярвічная факультэцкая арганізацыя заключаюць дагаворы аб узаемным творчым супрацоўніцтве з прадпрыемствам, установай. Такія дагаворы заключаны з арганізацыямі таварыства «Веды» Мінскага аўтазавода, НВА «Дормаш», ВА «Інтэграл».

Пярвічная арганізацыя геаграфічнага факультэта заключыла дагавор з ВІЗРВ. Лектарамі факультэта распрацаваны цыкл лекцый па краязнаўчай тэматыцы, які будзе прачытаны для прафесарска-выкладчыцкага саставу вучылішча. З боку ВІЗРВ прапаноўваецца цыкл лекцый для прафесарска-выкладчыцкага саставу нашага факультэта.

В. ШАБАНАВА,
старшыня таварыства «Веды» геаграфічнага факультэта.

Студэнты

факультэта журналістыкі па ініцыятыве і з дапамогай выкладчыка гісторыі КПСС А. Сямёнавай даслалі дзве тэлеграмы праз пасольства ЗША ў Маскве. Адна з тэлеграм адрасавана доктару Хайдэру, у якой амерыканскага астрафізіка заклікаюць спыніць галадоўку пратэсту і працягваць змагацца за мір актыўна. У другой тэлеграме выказана рашучае патрабаванне да адміністрацыі ЗША закончыць выпрабаванні ядзернай зброі.

А. ПУЦІЛА.

На канферэнцыі

працоўнага калектыву Бедзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна падведзены вынікі сацыялістычнага спаборніцтва за 1986 год і прыняты сацыялістычныя абавязацельствы універсітэта на 1987 год.

Пераможцамі ў сацспаборніцтве мінулага года прызнаны калектывы: фізічнага факультэта, факультэта радыёфізікі і электронікі, ФПМ, кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі гуманітарных факультэтаў, кафедры англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, лабараторыі высокатэмпературных рэакцый, лабараторыі люмінесцэнцыі, сектара матэматычнага забеспячэння ЭВМ, участка радыёэлектронікі і пячатных плат, аддзелаў №№ 25, 5, кафедры педагогікі, кафедры марксісцка-ленінскай этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму, лабараторыі экстракцыйных і сарбцыйных працэсаў, лабараторыі радыяцыйнай хіміі, лабараторыі хіміі фатаграфічных працэсаў, лабараторыі спектраскапіі, лабараторыі радыёгалаграфіі, сектара дыягностыкі вылічальных сістэм, сектара прыкладной статыстыкі.

Ж. КРУГЛІКАВА.

прафорг

ДЛЯ ВОЛЬГІ СЕГАЛОВІЧ прафсаюзная работа даўно стала справай прывычнай і добра знаёмай. Яна — член прафкома універсітэта, прафорг курса. Але гэта зусім не значыць, што дзейнасць яе абмяжоўваецца толькі набыццём для студэнтаў ільготных білетаў на гарадскі транспарт.

— Прафорг павінен вельмі добра ведаць сваіх аднакурснікаў. Ніколі не трэба чакаць, калі чалавек падыдзе і папросіць, напрыклад, матэрыяльную дапамогу. Наадварот, трэба самому прапаноўваць, калі бачыш, што некаму цяжка. Бо многія саромеюцца, самі ні за што не паскардзяцца на сваё складанае матэрыяльнае становішча,— лічыць прафорг Вольга Сегаловіч.

А яшчэ яна цікавіцца музыкай, вельмі любіць гуляць у валейбол і вучыцца амаль на адны пяцеркі.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

свет тваіх захапленняў

Мова эсперанта

Ведаеш, сябра, хачу прапанаваць табе адну рэч. Ты ж, мусіць, яшчэ не здарожыўся. Табе хочацца сустракацца з цікавымі людзьмі, паслухаць, выказаць сваю думку, паспрачацца. А калі гэты чалавек — замежнік? Аб чым ён думае, як жыве, што яго хвалюе: гісторыя Беларусі, старажытны Рым, альбо тэорыя верагоднасці? І для гэтага не трэба, не абавязкова ведаць французскую, англійскую, нямецкую ці іншую мовы. Тваім памочнікам стане эсперанта.

У ПАЛАЦЫ Белсаўпрофа кожны чацвер а сёмай гадзіне вечара збіраюцца людзі. Сівыя скроні схіляюцца над падручнікам, бадзёрыя дзіцячыя вочы чытаюць па складах.

Эсперанта — штучная дапаможная мова. Нарадзілася яна ў 1887 годзе ў Польшчы, калі ўрач Заменгоф выдаў кнігу-праект дапаможнай мовы. Аўтар падкрэсліваў, што размова ідзе не аб замене існуючых моў, а аб мове, якая будзе садзейнічаць аблягчэнню зносін паміж людзьмі, сяброўству, супрацоўніцтву, узаемаразуменню.

Да эсперанта ў свой час прыхільна ставіліся Л. Талстой і А. Барбюс, М. Горкі і К. Цыялкоўскі. На эсперанта пішуцца вершы і апавяданні, гучаць беларускія песні, перакладзены п'есы В. Шэкспіра, у розных кутках свету выходзяць часопісы і газеты.

Дык вось, шаноўны студэнт, калі ты не такі заняты, можаш збірацца з думкамі і прыняць рашэнні, то наведай клуб мінскіх эсперантыстаў, які за 20 гадоў свайго існавання знайшоў шмат сяброў у розных кутках краіны і за яе межамі, які набірае сваю сілу ў барацьбе за мір шляхам устанаўлення кантакту паміж людзьмі.

С. РАМАНАВА,
студэнтка факультэта журналістыкі.

на шляху да прафесіі

«Выбіраю адказнасць»

Шлях да перамогі ніколі не бывае роўным, простым. Ён заўсёды супярэчліва цяжкі, круты. Пра гэта скажа кожны спартсмен. Гэта пацвердзіць вучоны. Сёння і Ігар Семеракоў, студэнт-чацвёртакурснік юрфака, скажа тое ж самае. Яго шлях да перамогі... Толькі разбудзі памяць і яна нагадае.

Перамога не адбылася ў адзін момант. Яна не прыйшла сама па сабе. Ён да яе ішоў. Як па лесвіцы ці крутой гары. Толькі наперад, толькі да канца. Другое месца на курсе, чацвёртае — на факультэце, трэцяе — у рэспубліцы. Вельмі нялёгка было рабіць гэтыя крокі. І чым вышэйшы быў узровень конкурсу, тым больш адказнасці прыходзілася браць на сябе.

Юнак не баяўся адказнасці. Ігар быў выхаваны на ёй. Ён валодае гэтым вялікім пачуццём —адказнасцю за сябе, за іншых, перад іншымі і перад сабой. Гэта, пэўна, яшчэ з Суворaўскага. Мара дзяцінства! Вучоба ў вучылішчы, форма суворaўца — гэта не проста радок біяграфіі і не толькі кавалачак жыцця. Гэта яшчэ частка выхавання, гэта яго рост, сталенне і мужанне. Для Ігара Семеракова гэта яшчэ, калі хочаце, крыніца энергіі на ўсё жыццё.

Усесаюзны конкурс студэнтаў юрыдычных факультэтаў праходзіў у Рызе, цудоўным прыбалтыйскім горадзе. Горад падарыў Ігару шмат сяброў з Украіны, Таджыкістана. А конкурс прынёс тое самае разуменне шляху да перамогі.

Даклад Ігара па крымінальнаму праву горача абмяркоўваўся. Шмат пытанняў задалі юнаку. На ўсе Ігар даў вычарпальныя адказы. Яго даклад заняў II месца. Наперадзе была яшчэ віктарына.

Так склаліся абставіны, што афіцэрам Ігар не стаў. Падаў дакументы на юрыдычны. Тады падвяла яго чацвёрка па сачыненню. Трохі здзівіла прапанова пайсці на завочнае аддзяленне. Здзівіла, і тым не менш ён яе прыняў. Вучыўся, працаваў у родным Наваполацку токарам на заводзе. Стараўся. Пасля першага курса перавёўся на дзённае аддзяленне.

Я не магу гаварыць аб тым, што перажываў Ігар у апошнія мінуты перад віктарынай. Узровень конкурсу — Усесаюзны. Думкі сканцэнтраваны. Што ён, будучы юрыст, ведае? На гэта пытанне адказ дасць віктарына.

«Ігарам Барысавічам» клічуць сябры. І жартуючы, і сур'ёзна. Як тлумачыцца гэта?

— Паважаем Ігара за яго сумленныя адносіны да таварышаў, да вучобы. У яго залікоўцы — ніводнай чацвёркі! Ён ведае больш за многіх з нас, прыйшоўшых на факультэт адразу пасля школы ці арміі.

38 балаў! Гэта максімум віктарыны. Гэтага максімуму дасягнуў Ігар. Пераможцам Усесаюзнага конкурсу студэнтаў юрыдычных факультэтаў краіны стаў наш зямляк, наш універсітэцкі таварыш — студэнт IV курса юрфака Ігар Семеракоў.

Перад Новым годам Ігару прыйшла пасылка з Таджыкістана — гасцінцы ад былых супернікаў па конкурсу, а цяпер добрых сяброў, таксама юрыстаў, і нічога, што пакуль толькі будучых.

Ж. МІРОНАВА,
студэнтка факультэта журналістыкі.

ведам — якасць!

ВЫКЛАДЧЫК + СТУДЭНТ = ...

МЫ СЯДЗІМ ЗА ЧАСОПІСНЫМ СТОЛІКАМ У ЦЕПЛЫМ ПАКОІ ІХ ІНТЭРНАТА. ЗА ВОКНАМІ — ТРАСКУЧЫ МАРОЗ, А МАЕ СУБЯСЕДНІКІ РАЗГАРАЧЫЛІСЯ АД СПРЭЧАК. ІХ ПЯЦЬ. УСЕ — СТУДЭНТЫ-ЧАЦВЕРТАКУРСНІКІ ФІЛАСОФСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ ГІСТАРЫЧНАГА ФАКУЛЬТЭТА БДУ ІМЯ У. І. ЛЕНІНА: АЛЯКСАНДР ХОДЗІКАЎ, МАРЫНА ВАЗНЮК, СВЯТЛАНА ПІЛІПЕНКА, АЖАР БЕРКІНБЕКАВА І ВІКТАР БЕРДЗІГАНАЎ. ТЭМА РАЗМОВЫ СПРАДВЕЧНАЯ — ЯК ВЫКЛІКАЦЬ ЦІКАВАСЦЬ ДА ВЕДАЎ?

— Ці заўсёды адзнака адпавядае вашым рэальным магчымасцям? Як бы вы, апынуўшыся на месцы выкладчыка, ацэньвалі веды студэнтаў? Прапануйце самы правільны метад.

Марына: — Толькі па тым, як ён, студэнт, працаваў у семестры. Бо на экзамене ад хвалявання здараецца ўсялякае: то язык заблытваецца, то памяць правальваецца.

Саша: — Марына, ты забываеш пра даказальнасць. Яна павінна прысутнічаць у любым адказе — блытаным ці ясным. Галоўнае — не «закідаць» выкладчыка прапіснымі ісцінамі, а даказаць, чаму гэта ісціна стала прапісной.

Ажар: — Я думаю, што кожны студэнт, які прэтэндуе на высокую адзнаку, павінен умець мысліць. Але тут магчыма другая крайнасць: паяўляюцца аматары «паразважаць», не адкрываючы падручніка, не рыхтуючыся да экзамена. (У іх ёсць пэўны інтэлектуальны багаж. Прыбаўце да гэтага ніядрэнныя прыродныя здольнасці і добра падвешаны язык). Вось вам, напрыклад, экзаменацыйнае пытанне: «Дабро і зло». Здаецца, што тут складанага? Кожны дзень сутыкаемся і з адным, і з другім. Але асабіста я не рызыкну адказваць без грунтоўнай падрыхтоўкі. Таму што разумны выкладчык заўсёды адчувае, хто разважае, а хто «лье ваду».

— І што ж такое, па-вашаму, разумны выкладчык? Ці залежыць ад яго асобы ўзровень вашай падрыхтаванасці?

Света: — Разумны выкладчык — той, хто не «топіць», а выцягвае. «Утапіць» можа кожны. Паспрабуй знайсці і працягнуць выратавальную саломінку!

Саша: — На першым і другім курсах быў у нас адзін выкладчык... Цяжка сказаць, што ён браў за аснову, выстаўляючы экзаменацыйныя адзнакі. Ва ўсякім разе, не нашы веды. У яго была нейкая свая, нікому не вядомая сістэма, па якой «двойкі» і «пяцёркі» чаргаваліся праз пэўны прамежак часу. Усе мы аднолькава не ведалі прадмет і ўсе аднолькава спісвалі, таму што цяжка было прадбачыць, якую адзнаку «здыме са столі» экзаменатар у залежнасці ад уласнага настрою.

Саша: — З шэрагу выкладчыкаў асабіста я вылучыў бы Ігара Ільіча Дубініна, дацэнта кафедры гісторыі філасофіі і логікі, і Вячаслава Сямёнавіча Сцёпіна, загадчыка кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі гуманітарных факультэтаў. У Дубініна — высокі прафесіяналізм. Сцёпін... ну тут увогуле цяжка сказаць адным словам.

Ажар: — Я скажу. На лекцыях Сцёпіна, калі і хочаш спаць — не заснеш. Прыклады, што прыводзіць ён, — яркія і перакануючыя, з жыцця.

Саша: — Чым чалавек разумнейшы, тым з ім лягчэй і цікавей.

Ажар: — Ведаеш, Саша, не заўсёды. Магчыма другая крайнасць (успомні нямецкую класічную філасофію). У некаторых прафесараў і дацэнтаў такі велізарны багаж ведаў — проста дзіву даешся. Але данесці гэтыя веды да нас, растлумачыць так, каб нават філасофія Канта стала зразумелай — у іх не заўсёды атрымліваецца. Яны не могуць «апусціцца» да нашага ўзроўню, кажучы прасцей. Не могуць пабудаваць лекцыю так, каб студэнты былі не толькі слухачамі, але і ўдзельнікамі... Магчыма, гэта і ёсць розум без прафесіяналізму, без настаўніцкага ўмення разжаваць і пакласці ў рот.

Марына: — Выкладчык павінен валодаць мастацтвам рыторыкі і... быць абаяльным, што таксама немалаважна.

Саша: — ...І творча падыходзіць да выкладання свайго прадмета, нават да правілаў дарожнага руху. Вось каб усе былі такія, як Сцёпін!

— Але ж нельга адказнасць за вашу паспяховасць ускладаць толькі на плечы выкладчыкаў...

Саша: — Безумоўна. Якасць ведаў залежыць, перш-наперш, ад самога студэнта (ад яго жадання ці нежадання вучыцца). І потым ужо — ад стану матэрыяльнай базы ВНУ, ад забяспечанасці літаратурай і г. д... Дарэчы, нядрэнна было б, каб у нас у інтэрнаце зрабілі бібліятэку, і патрэбная кніга заўсёды аказвалася б пад рукой.

Ажар: — Для многіх з нас вучоба яшчэ не з'яўляецца патрэбнасцю. Ёсць патрэбнасць у ежы, у сне, у адзенні... А ВНУ — гэта ўжо па інерцыі, за ўсімі. Калі паступіў — трэба скончыць. І вось тут моцным рэгулятарам узроўню паспяховасці выступае яе вялікасць Стыпендыя.

Саша: — Матэрыяльныя фактары — галоўнае ў стымуляванні вучобы. І пакуль гэта так, я прапанаваў бы неяк больш дыферэнцыраваць стыпендыю. Зараз розніца паміж стыпендыяй таго, хто вучыцца без «троек», і таго, хто атрымлівае адны «выдатна»,— 5—10 рублёў. З-за чаго «сушыць мазгі», пытаюся?

— Дарэчы, наконт «сушэння мазгоў»... Што для вас больш важна: выдатная памяць ці здольнасць мысліць?

Марына: — Цяжка сказаць. Гэтыя рэчы ўзаемазвязаны. Для таго, каб мысліць, трэба мець нейкі багаж ведаў, ісцін, аксіём.

Саша: — Няма чаго вывучаць усялякае глупства, якое потым так і застанецца ляжаць мёртвым грузам!

Света: — Але ёсць рэчы, якія варта запомніць!

Віктар: — Пачакайце, размова не пра тое, вартыя ці не вартыя запамінання нейкія гістарычныя факты. Мы гаворым аб самім «метадзе» навучання — зазубрыванні. А студэнтаў, якія ім карыстаюцца, хапае і на нашым аддзяленні.

Саша: — А выкладчык павінен стымуляваць не зубрыл, а думаючых студэнтаў.

Марына: — Для гэтага і існуюць (дакладней, хочацца, каб існавалі) на экзаменах праблемныя пытанні. Не «дзе», «хто» і «калі», а «чаму». Неабавязкова, каб адказ на яго можна было знайсці у падручніку — свая галава для чаго? Ну, возьмем элементарнае: даказаць, што матэрыя першасная...

Саша: — Менавіта адказ на праблемнае пытанне дапаможа выкладчыку правільна разабрацца ў ведах студэнтаў. Дарэчы, якраз з гэтага мы і пачыналі нашу размову, а да сутнасці толькі дабраліся.

— Якое месца, у такім разе, будзе адводзіцца шпаргалцы?

Саша: — На нашым аддзяленні такі метад падрыхтоўкі папулярнасцю не карыстаецца. Паспрабуйце перапісаць цэлы падручнік! Ды і не хочацца гэтым займацца, куды цікавей самому прачытаць, разабрацца, пагадзіцца ці не. Хаця... увогуле я не магу выключыць шпаргалку са студэнцкага жыцця. Таму што на любым факультэце ці аддзяленні ёсць курсы лекцый, якія нічога не даюць ні розуму, ні сэрцу, ніколі не спатрэбіцца ў рабоце. Навошта ж забіваць імі галаву?

Марына: — На пачатковых курсах нам чытаюць лекцыі па ахове прыроды і правілах дарожнага руху. Даходзячы да пятага, мы начыста забываем і адно, і другое. У галаве асядаюць толькі дзве сакраментальныя фразы: «людзі, беражліва адносьцеся да навакольнага асяроддзя» і «таварышы, пераходзьце вуліцу на зялёнае святло». Не, шпаргалка — проста неабходная рэч. А вось да чаго мы рыхтаваліся б без шпаргалкі — гэта да экзамена па прамоўніцкаму майстэрству. Але такога экзамена ў нас няма, бо не існуе і самога — вельмі патрэбнага для будучых філосафаў — курса.

— Ці магчыма ісці на экзамен і ведаць абсалютна ўсё?

Саша: — Зусім не цяжка, хоць кажуць, што студэнту заўсёды не хапае аднаго дня. Трэба толькі тое, што звычайна пакідаеш на гэты «славуты» дзень, перанесці на самы пачатак сваёй падрыхтоўкі.

— Давайце пафантазіруем: калі б дэканам быў я...

Саша: — Скажу за ўсіх, бо гэта нашы агульныя пажаданні. Выдатнікам можна дазволіць вольнае наведванне лекцый. Гэта пакажа ўменне працаваць самастойна, выявіць здольнасці, правільна планаваць свой дзень. А выкладчыкі (дзеля ўласнага заспакаення) няхай больш жорстка спаганяюць з іх на семінарскіх занятках.

Хацелася б таксама перайсці на поўнае самакіраванне. Пераласці ўсю акадэмработу (праверку прысутнасці, паспяховасці, размеркаванне стыпендый, месцаў у інтэрнаце і г. д.) на плечы студэнтаў. Выкладчыкам жа застаецца толькі кантраляваць веды. Дарэчы, у групах добра было б правесці ананімнае анкетаванне аб якасці выкладання кожнага прадмета. І ўвогуле студэнты павінны ўдзельнічаць у конкурсах прызначэння выкладчыка на вакантную пасаду.

Ажар: — Не палічыце нас занадта патрабавальнымі. Прошта філосафы — людзі, якія бачаць крышачку больш, крышачку далей.

* * *

Давайце спынімся на апошнім выказванні Ажар і крыху зменім яго. Нам здаецца, што ўвогуле студэнты (а не толькі «філосафы») — людзі, якія бачаць крышачку далей за некаторых сваіх выкладчыкаў. Таму мы і прапануем вам: падзяліцеся сваімі думкамі (няхай невераго́днымі) і прапановамі (няхай спрэчнымі) наконт таго, як можна ў лічаныя месяцы (тыдні, дні) павысіць паспяховасць на вашым факультэце, палепшыць якасць ведаў? Найбольш цікавыя і арыгінальныя допісы будуць змешчаны, а пасля адпраўлены на разгляд у адпаведныя інстанцыі.

Н. СТРАЛКОВА.

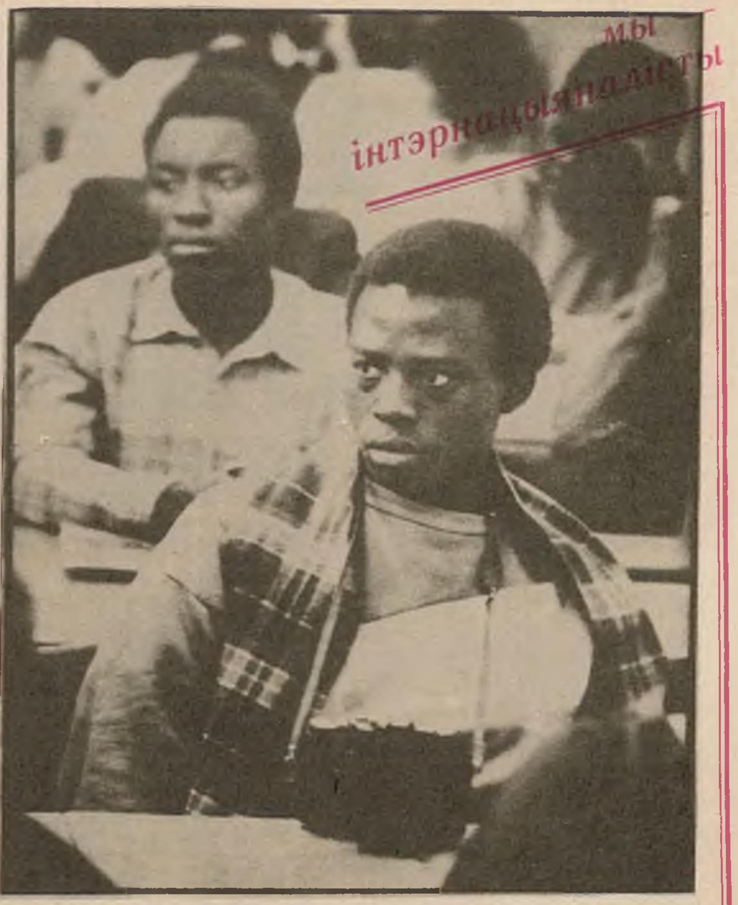

СТО СЕМДЗЕСЯТ ВОСЕМ замежнікаў амаль з пяцідзесяці краін свету вучыцца на факультэце журналістыкі. У кожнага з іх свой лёс, свая дарога ў журналістыку, сваё будучае. Але сёння яны, як і першакурснік з Габона Окалас Дэніс, уважліва слухаюць выкладчыкаў, удзельнічаюць у практычных занятках. Сёння яны назапашваюць веды, каб праз два-тры гады ў самых розных кропках зямнога шара, на самых розных мовах падзяліцца сваімі ведамі з тысячамі і тысячамі чытачоў і слухачоў.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

Канферэнцыя вырашыла...

гпп: здабыткі і праблемы

Слова — за практыкай

Вакол грамадска-палітычнай практыкі спрэчак нямала. Асабліва [illegible]чымі становяцца яны восенню, калі студэнты праходзяць атэстацыю па ГПП, і вясной, калі здаецца палітзалік. Так, пытанне неадназначнае. І вырашыць [illegible] трэба сумесна студэнтам і выкладчыкам. У канцы мінулага года на гістарычным факультэце [illegible] прапанова: падумаць разам наконт ГПП. Ідэю падтрымалі. Нарад[illegible] прайшла навукова-метадычная канферэнцыя «Задачы ГПП студэн[illegible] [illegible]шэнняў XXVII з'езда КПСС». Аргкамітэт, які складаўся з выкладчыкаў і студэнтаў, на ўзроўні правёў падрыхтоўку, а таму размова адбылася цікавая. [illegible] падумаць разам была аднадушна прынята калектывам факультэта.

Сёння, ва ўмовах перабудовы вышэйшай школы, перад ёю асабліва востра стаіць праблема падрыхтоўкі высокакваліфікаваных кадраў, якія валодаюць не толькі тэорыяй і практыкай па спецыяльнасці, але і па арганізацыі грамадска-палітычнай і выхаваўчай работы ў працоўным калектыве. Мэту ГПП мы якраз і бачым у тым, каб фарміраваць цэласны марксісцка-ленінскі светапогляд, павышаць палітычную культуру, працоўную і сацыяльную актыўнасць студэнцтва. Сінтэз прафесійных і грамадска-палітычных ведаў — вось што павінна рабіць ГПП.

На гістфаку апошняя атэстацыя па ГПП прайшла ў час Адзінага камсамольскага дня ў кастрычніку мінулага года. Папярэдняя работа па лініі партбюро, дэканата, камітэта камсамола дапамагла арганізавана правесці атэстацыю. У цэлым прайшла яна на факультэце ў дзелавой самакрытычнай атмасферы. У многіх групах гэта была дзелавая размова, якая ўскрыла недахопы, паказала магчымыя шляхі іх выпраўлення. 56 працэнтаў студэнтаў гістфака атрымалі «выдатна», 38 працэнтаў — «добра», 6 — «здавальняюча».

Разам з тым атэстацыя высветліла і недахопы. У некаторых студэнтаў няма неабходнай яснасці ў разуменні задач і зместу ГПП, што сведчыць аб недастатковай публічнасці і метадычным забеспячэнні сістэмы ГПП. Ёсць факты фармальных адносін да даручэння. Шмат трэба зрабіць па актывізацыі актыўнасці студэнтаў, іх удзелу ў СБА, мастацкай самадзейнасці, спартыўнай рабоце.

ГПП — гэта справа не толькі студэнтаў. Грамадска-палітычная практыка павінна па-сапраўднаму хваляваць і выкладчыкаў, асабліва нашых грамадскіх кафедр. Яны прымаюць удзел і ў атэстацыі па ГПП, і ў палітзаліку. Але трэба адзначыць, што камсамольскі актыў, студэнты звяртаюцца да выкладчыкаў грамадскіх кафедр у асноўным толькі перад атэстацыяй ці палітзалікам. Паляпшэнне ж арганізацыі і ўдасканаленне ГПП патрабуе, каб такія кантакты кафедр і студэнтаў мелі сістэматычны характар. Для ўдасканалення ГПП важную ролю можа аказаць і сацыялістычнае спаборніцтва не толькі паміж факультэтамі, але і паміж падраздзяленнямі факультэта. Для таго, каб пераадолець фармальныя моманты ў арганізацыі і правядзенні ГПП, неабходна больш крытычна адносіцца да абавязацельстваў, якія прымаюць студэнты. Тут неабходна канкрэтна падыходзіць і да планавання, і да ацэнкі зробленага як з боку студэнтаў, так і членаў камісіі па ГПА.

Трэба адзначыць, што камітэт камсамола факультэта не зусім здавальняюча праводзіць вучобу камсамольскага актыву. Думаем, што і на іншых факультэтах гэта пытанне мае месца. Камсамольцы не ўмеюць, не парушаючы Статут, правесці выбары камсамольскіх органаў! Вучоба патрэбна мэтанакіраваная, сістэматычная і не дзеля галачкі.

Можна і неабходна ўдасканальваць форму правядзення атэстацыі на ГПП. На навукова-метадычнай канферэнцыі студэнт II курса аддзялення гісторыі КПСС Г. Кавалеўскі прапанаваў паспрабаваць праводзіць атэстацыю не ў «адзін прыём», а на працягу навучальнага года шляхам [illegible] справаздач камсамольцаў на сходах аб выкананні статутных абавязкаў. Па сутнасці справы ГПА мае мэтай ацэнку тых відаў дзейнасці членаў ВЛКСМ, якія прадугледжаны Статутам ВЛКСМ і якія студэнт, будучы камсамольцам, павінен выконваць. Неабходна справай даказваць сваю прыналежнасць Ленінскаму камсамолу.

Было выказана і такое меркаванне, што прынцыповая, крытычная грамадска-палітычная атэстацыя можа праходзіць і без выкладчыкаў. Яны не заўсёды валодаюць вычарпальнай інфармацыяй пра дзейнасць студэнтаў. Ва ўмовах самакіравання такая форма, як лічыць студэнтка-другакурсніца І. Мазговіч, магла б адыграць станоўчую ролю ў павышэнні актыўнасці камсамольцаў.

Удасканаленне ГПП патрабуе ўдасканалення формы справаздачы, крытэрыяў ацэнкі ГПП. Дапрацоўкі патрабуе форма комплекснага асабістага плана. Такая форма, якая існуе цяпер, нараджае фармалізм у адносінах да ГПА. Планы ў большасці выпадкаў тыповыя для ўсіх курсаў, факультэтаў, запаўняюцца па раней зацверджанай форме. Лепш ацэньваць дзейнасць студэнтаў па іх рэальнаму ўкладу ў агульную справу. Можа лепш было б, каб камсорг у сваім дзённіку вёў улік, перш за ўсё, якасці выканання даручэнняў, тых мерапрыемстваў, у якіх камсамолец удзельнічаў не дзеля займання месца ці правядзення часу.

Цяпер факультэт рыхтуецца да новага палітзаліку. Хочацца верыць, што пройдзе ён з улікам вынікаў нашай канферэнцыі. І яна стане не толькі навукова-метадычнай, але і практычнай.

М. ЧАСНОЎСКІ,
сакратар партбюро гістарычнага факультэта,
Я. ЯСКЕВІЧ,
старшыня савета па ГПП.

спадчына: памятаць і зберагчы

ПАДАРОЖЖА Ў МІНУЛАЕ

СЕННЯ тэзіс аб неабходнасці ўважлівых адносін да архітэктурнай спадчыны ўжо не абавязкова падмацоўваць спасылкамі на аўтарытэты. Гэта патрабаванне часу, і яно разумеецца большасцю, хаця кансерватары-прагматыкі ёсць і тут.

У мінулым годзе ў краіне створаны фонд культуры, які заклікаюы матэрыялізаваць і надаць больш маштабны і арганізаваны характар працэсу ўзрастання цікавасці да роднай гісторыі, народных звычаяў, мовы. Культура існуе ў дыялектычнай узаемасувязі ўсіх сваіх праяўленняў. Таму культурнасць у дачыненні да асобы — гэта абавязкова шматграннасць. Наўрад ці можна гаварыць пра сапраўдную любоў да роднай культуры, калі чалавек, скажам, не мае ўяўлення пра помнікі дойлідства свайго народа і не імкнецца яго займець.

Мова і літаратура, як іпастасі культуры — з'явы гістарычныя. Вось гэтай прычынай і можна вытлумачыць, што студэнты філалагічнага факультэта адправіліся ў падарожжа Навагрудак — Мір — Нясвіж.

Старажытны Навагрудак — адзін з цікавейшых гарадоў Беларусі. Яго замчышча з рэшткамі адной з мацнейшых цытадэлей, спецыфічны культавыя забудовы, помнікі грамадзянскай архітэктуры, нарэшце музей Міцкевіча і «Курган памяці» — усё гэта здзівіла і ўразіла.

Мірскі замак — тытан, народжаны эпохай беларускага Рэнесанса. Нават цяпер, калі частку яго, як павуціне, зацягнулі будаўнічыя рыштаванні, а частка ўздымае ў неба напаўразбураныя муры, ён ашаламіў сваёй цэласна-манументальнай веліччу.

Нясвіж — горад-помнік. Звязаны з імёнамі Буднага і Цяпінскага. Знаёмства з яго замкамі, ратушай, гандлёвымі радамі, Слуцкай брамай і паркавым ансамблем было проста аглядным, бо для грунтоўнага не хапіла б, відаць, і тыдня.

Уражанні, уражанні! Яны, на жаль, былі рознымі. Такія факты, як занядбаны выгляд многіх помнікаў, моўны разнабой у афармленні музея Міцкевіча (пералічэнне можна прадоўжыць) пакінулі цяжкі асадак. А як бы хацелася, каб рэстаўрацыйныя работы і ў нас ў рэспубліцы вяліся хутчэй і на вышэйшым узроўні.

Усю зваротную дарогу з Нясвіжа да Мінска студэнты спявалі рускія, беларускія і ўкраінскія песні.

Па агульнаму меркаванню экскурсія прайшла ўдала. Яе вынікі — гэта азнаямленне і далучэнне да гістарычнай спадчыны свайго народа.

І. ЗАПРУДСКІ.
студэнт філалагічнага факультэта.

«Парсюкі... у бытоўцы»

Фельетон «Парсюкі... у бытоўцы», надрукаваны ў «Беларускім універсітэце» (№ 35 ад 25 снежня 1986 г.), быў абмеркаваны дырэкцыяй студгарадка і студсаветам інтэрната № 2.

Адказвае дырэктар студгарадка Я. М. Шабановіч:

«Факты, выкладзеныя ў фельетоне, маюць месца і, на жаль, у іншых інтэрнатах таксама.

Дырэкцыяй студгарадка заключан дагавор з канторай па нарыхтоўцы няпланавых кармоў на збор харчовых адходаў. З гэтай нагоды будуць устаноўлены бачкі для збору харчадходаў. Старшыням студэнцкіх саветаў даручана падабраць людзей, якія будуць адказваць за збор адходаў. Кантора такім адказным гарантуе аплату працы. Акрамя таго, студсаветы інтэрнатаў у хуткім часе правядуць сходы з жыхарамі, дзе будзе абмеркаваны названы фельетон. Дырэкцыя студгарадка звяртаецца да рэдакцыі з просьбай: прыцягнуць да гэтай адказнай працы па зберажэнню хлеба дэканаты, студпрафком, камітэт камсамола».

Нам і не снілася

ЗАКОНЧЫЛІСЯ заняткі. Я саджуся ў блакітны вагон метро і еду дадому. У думках праносяцца апошнія хвіліны кожнай з трох сённяшніх пар: рускай мовы, тэорыі літаратуры і беларускай літаратуры.

Руская мова (словы выкладчыка):

«Вы, таварышы,— будучыя спецыялісты, і руская мова павінна стаць асновай вашай будучай прафесіі. І калі, можа, літаратура не столькі важная для вас, то мова, бясспрэчна,— галоўнае. Вы павінны шмат працаваць самастойна. Слухайце уважліва дамашняе заданне...»

Мы ледзь паспяваем запісаць шэсць «невялічкіх» тэарэтычных пытанняў агульнай ёмістасцю старонак на 30 і нумары вельмі патрэбных для будучай прафесіі практыкаванняў. Іх нам далі пяць...

Тэорыя літаратуры (словы выкладчыка):

«Як вы ведаеце, таварышы, руская літаратура павінна стаць асноўнай для вас пры падрыхтоўцы да будучай прафесіі. Таму вы павінны чытаць, чытаць і чытаць. І калі, можа, мова не адыграе галоўнай ролі ў вашым будучым светапоглядзе, то літаратура павінна стаць галоўным у жыцці. Таму вы павінны ўсе, што я вам даў, прачытаць, можна перачытаць, і пажадана, каб да сесіі вы прачыталі яшчэ што-небудзь крытычнае, акрамя гэтага спісу. Вось калі выканаеце ўсё заданне, то, можа, і будзе на экзаменах добрая адзнака».

Беларуская літаратура (словы выкладчыка):

«Хто не ведае беларускай літаратуры, таму няма чаго рабіць на факультэце — які ж з яго будзе спецыяліст? Мову, мабыць, вам не столькі трэба ўспамінаць, працуюць у нас добра карэктары, якія выправяць любую вашу памылку. Але вось без літаратурных ведаў — і ні туды, і ні сюды. Таму, я думаю, вас не трэба прымушаць чытаць. Вы [illegible]».

І паліліся знаёмыя імёны пісьменнікаў з іх цудоўнымі творамі. Усяго, я палічыў, трэба прачытаць больш як 150 вялікіх і малых твораў. «Але,— працягваў выкладчык,— гэта толькі пятая частка усяго таго, что патрабуе праграма».

амаль сур'езна

Цікава, калі прачытаць усё, што патрабуе праграма, ці хопіць часу да сесіі? Безумоўна, толькі калі не займацца іншымі прадметамі.

...Ой, а куды ж гэта я еду? Дадому? Трэба вяртацца ў бібліятэку, рыхтавацца да рускай мовы, бо не паспею за тыдзень. Не, прыхаплю дзве-тры ночы — і ўсе будзе добра. Калі спаць? Нічога сабе, студэнт знайшоўся, які яшчэ і спаць хоча. Адразу відаць, першакурснік! Вучыцца трэба, бо для будучага спецыяліста самы галоўны прадмет — гэта кожны.

А. ІВАНОЎ.

Калег-гумарыстаў чакаюць... фізікі

ДАВАЙЦЕ ЎСПОМНІМ, як гэта пачыналася. Канец 60-х гадоў. КВЗ ператварыўся ў спаборніцтва амаль прафесійных каманд з дакладным падзелам функцый: гэта — акцёры, гэта — сцэнарысты, гэта — рэжысёры, а гэта — «мазгавы» цэнтр і г. д. Такі КВЗ стаў нецікавым, згубіў, на мой погляд, самае галоўнае: атмасферу імправізацыі, нараджэння жарту на вачах у гледачоў. КВЗ перастаў быць аматарскім, дэмакратычным спаборніцтвам, ператварыўся ў нацыянальнае шоу, якое робяць прафесіяналы, і памёр.

У сярэдзіне 70-х на змену яму прыйшлі СТЭМы — студэнцкія тэатры эстрадных мініяцюр. У той жа час з'явіліся і першыя Дні фізіка. Першапачаткова яны абмяжоўваліся пасвячэннем першакурснікаў у студэнты, потым пры актыўным удзеле СТЭМаў сталі двух-трохдзённымі святамі фізікаў з мітынгамі, прэс-канферэнцыямі, конкурсамі песень, маленькімі КВЗ, спектаклямі стэмаўцаў і канцэртамі гасцей.

Па меры таго, як Дні фізікі мацнелі, фізікам розных ВНУ станавілася цесна ў родных сценах, з'явілася натуральнае жаданне «іншых паглядзець, сябе паказаць» — і на ДФ у Ерэван, Адэсу, Даўгапрудны, Маскву і Мінск стала з'язджацца столькі гасцей, што кожны ВНУ можна было аб'явіць свае Дні усесаюзнымі. Што, напрыклад, неаднаразова рабіў Ерэван.

У апошнія гады ўсё болей гасцей збіраў Тыдзень фізіка ў МФТІ. Узнікла думка арганізаваць такі фестываль гумару, дзе фізікі розных ВНУ маглі б паказаць усё, на што здольны. І ў лістападзе 1985 года ў МФТІ прадстаўнікі дэлегацый шасці гарадоў падпісалі «Даўгапрудненскую канвенцыю» аб увядзенні УДФ — Усесаюзных дзён фізіка.

Першыя Усесаюзныя прымаў Ерэван у красавіку 1986 года. Другія Усесаюзныя (17 23 лістапада г.г., МФТІ) атрымаліся вялікім святам, тыднёвым феерверкам вяселля і гумару. Яшчэ б — факельнае шэсце на адкрыццё, конкурс «Міс Фізіка», чатыры вячэрнія канцэрты, канферэнцыя псеўданавуковых дакладаў, выязныя канцэрты і заключны дзень — чатыры канцэрты запар з перапынкам толькі на праветрыванне залы і змену гледачоў. Не, немагчыма ўсё пераказаць, бо на УДФ-2 выступіла не менш 15 студэнцкіх тэатраў з Новасібірска, Адэсы, Ерэвана, Куйбышава, Валгаграда, Ленінграда, Днепрапятроўска, Харкава, Чэлябінска, Масквы і Мінска. Прынамсі, многія канцэрты маглі бачыць не толькі студэнты фізтэха-арганізатара, але і навучэнцы МДУ. А начныя творчыя лабараторыі, калі ў клубах інтэрнатаў МФТІ стыхійна ўзнікалі імправізаваныя «капуснікі», дзе дэлегацыі выступалі адна перад другой, для душы!.. Гэта было сапраўднае студэнцкае свята.

І АПОШНЯЕ. На пасяджэнні Усесаюзнага аргкамітэта Мінск выбраны сталіцай УДФ-3, з чым і хочацца сардэчна павіншаваць студэнтаў фізфака і дэканат. Хацелася б, каб III Усесаюзныя прайшлі яшчэ лепш, чым II — для гэтага трэба пастарацца ўсім нам, усяму фізфаку БДУ. Бо сказана: «гумар фізікаў перажыў стагоддзі, перажывае і саміх фізікаў». А для нас галоўнае — не адступіцца ад дасягнутага ўзроўню і падкінуць планку яшчэ вышэй.

А. МУКАВОЗШЧЫК,
старшыня аргкамітэта
ДФ БДУ.

ДАВЕДКА. ДАДЗЕНА СКЛАДАЛЬНІКАМ ІНСТРУКЦЫІ «ДЗЯЖУРНАМУ ПА ПАВЕРХУ ІНТЭРНАТА БДУ ІМЯ У. І. ЛЕНІНА» У ТЫМ, ШТО НАЗВАНАЯ ПАПЕРА ТРЫВАЛА ПРЫМАЦАВАНА ДА ДОШКІ ДАКУМЕНТАЦЫІ Ў КОЖНЫМ ІНТЭРНАЦЕ І ВОСЬ УЖО ТРЭЦІ ГОД СПРАЎНА ВЫКОНВАЕ АБАВЯЗКІ ПА РАЗВІЦЦЮ ЗДАРОВАГА ПАЧУЦЦЯ ГУМАРУ Ў СТУДЭНТАЎ.

ЗАЎВАГА. А СКЛАДАЛАСЯ Ж, ПЭЎНА, ДЗЕЛЯ ТАГО, КАБ ДАПАМАГЧЫ ІМ У АРГАНІЗАЦЫІ ДЗЯЖУРСТВА І ПАДТРЫМАЦЬ ПАРАДАК У ІНТЭРНАЦЕ.

АЎТАР.

Дзяжурны абавязаны...

ІНСТРУКЦЫЙ у нас існуе шмат. Хопіць для ўсіх напрамкаў дзейнасці, а на некаторыя па дзве-тры, а то і больш папер дастанецца. Ніхто не спрабуе адмаўляць іх пэўную ролю. Часам толькі забываюцца пра адну дробязь — ад кожнай з іх павінна быць карысць.

Якая карысць ад інструкцыі «Дзяжурнаму па паверху...»? Ці варта яе выконваць? Давайце вырашым разам і ўнясём прапанову, а тыя, хто інструкцыю гэтую складаў, час марнаваў і паперу псаваў, можа прыслухаюцца да грамадскага меркавання і ў наступным такіх памылак рабіць не будуць.

Пачнём, як вядзецца, з пункта першага.

«Час дзяжурства: суткі з 20.00 да 20.00 гадзін наступнага дня. Час адпачынку: з 1.00 да 7.00.». Дакладна вызначаны час дысцыплінуе, арганізоўвае, дапамагае. Толькі ці не занадта — суткі? Усё ж не дзяжурных па паверху, а будучых спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй выхоўвае універсітэт. Дэканат і выкладчыкі (праўда, не ўсе) «звышуважлівасць» пропуску па прычыне дзяжурства ў інтэрнаце разумеюць, а вось калі дойдзе да справы, тады перад кіраўніцтвам прадпрыемства даведкай ад каменданта не прыкрыешся.

Інструктаж праводзіцца камендантам інтэрната або старшынёй студэнцкага савета ў 19.30. Тут не ўсё так проста, як адразу здаецца. 19.30 — гэта толькі канец апошняй лекцыі другой змены. 19.30 — гэта час, калі працуюць яшчэ бібліятэкі. Што ж рабіць тым, хто не жадае прапускаць лекцыі або рыхтуецца да наступнага заліку? Пытанне не павінна застацца рытарычным. А мы будзем чытаць далей.

«Не дазваляць выносіць маёмасць з паверха без пропуска за подпісам каменданта». Не ведаю, як выконвае гэты свой абавязак дзяжурны, але цяпер зразумела: чаму не хапае ў яго часу на іншыя — «не дапускаць парушэння жыхарамі і наведвальнікамі Правіл унутранага распарадку і рэжыму дня інтэрната, падтрымліваць парадак на паверсе і тэрыторыі вакол інтэрната, выконваць сістэматычную ўборку і выносіць смецце». Хіба можна ўсё паспець, калі трэба ў кожнага, хто выходзіць з торбай ці «дыпламатам», патрабаваць пропуск за подпісам каменданта?

Да таго ж, як толькі заўважым «пабочную асобу без суправаджэння жыхара інтэрната», тады ўжо забывайся на ўсё астатняе і з усіх ног кідайся, каб высветліць: хто такі, да каго і навошта прыйшоў і, самае галоўнае, чаму ходзіць па інтэрнаце безназіральніка. Што можаш пакрыўдзіць чалавека сваім допытам, дык гэта няхай цябе не хвалюе: не самаўпраўствам займаешся — усё ў адпаведнасці з інструкцыяй.

Вось такія асноўныя палажэнні інструкцыі «Дзяжурнаму па паверху», складзенай 12 лістапада 1984 года. Калі быць да канца сумленным, то ні адзін дзяжурны за ўвесь гэты час і не спрабаваў прытрымлівацца іх. Сядзеў сабе ціхенька ў куточку, пазіраючы на «маёмасць хола ў адпаведнасці з выпіскай». Адным словам, вартаваў крэсла, на якім сядзеў, і са спакойным сумленнем на законных правах прапускаў лекцыі і практычныя заняткі. Але знайшліся людзі, падлічылі, што карысці ад гэтага дзяжурства няма, і пачалі выказваць свае меркаванні, спрабаваць, як зрабіць лепш.

А пакуль вядуцца пустыя гаворкі, ды справа стаіць на месцы, паперка з пачуццём уласнай годнасці ўсе болей умацоўваецца на дошцы дакументацыі і скептычным позіркам угледаецца ў «Экран санітарнага стану пакояў» і «Інструкцыю па пажарнай бяспецы». Яна яшчэ не адчувае, што хутка на гэтым месцы павінна з'явіцца новая, больш прымальная для студэнцкіх інтэрнатаў. Хвалюе толькі адно: а што, калі ад старой інструкцыі застанецца ў спадчыну такі радок: «дзяжурны абавязаны выяўляць хворых і тых, хто застаўся ў інтэрнаце па розных прычынах, і дакладваць аб гэтым адказнаму дзяжурнаму па інтэрнаце»? Тады, хто яго ведае, можа лепш застацца наогул без інструкцыі?

М. ЗАГОРСКАЯ.

хутка — 1 красавіка

Усім, хто трымае зараз гэты нумар!

Усім, хто не стане пярэчыць, што гумар студэнту неабходны як, як... скажам, выдатная адзнака па складанаму прадмету.

Усім, хто не толькі сам любіць смяяцца з добрага жарту, але і ўмее смяшыць таварышаў:

Умовы конкурсу простыя — прыносьце ці дасылайце на адрас рэдакцыі гумар у любой форме. Тэрмін — кароткі — да *28 сакавіка*. Прыз — сюрпрыз. Чакаем ад вас, у першую чаргу, смеласці і жадаем удачы!

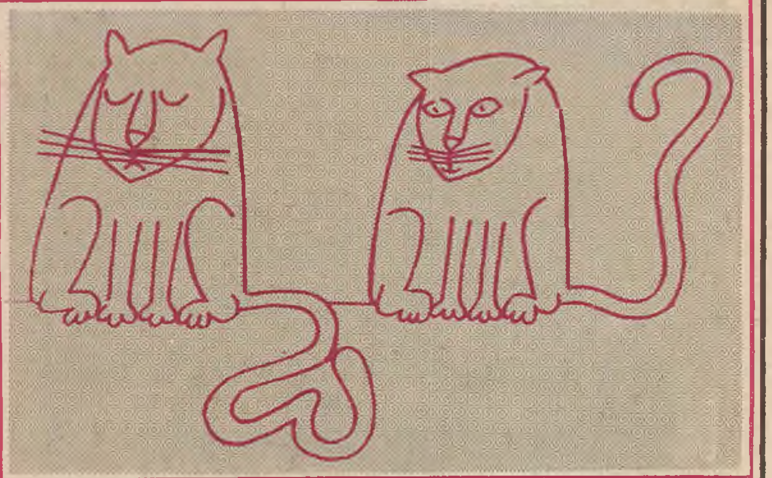

выразы

* Любы мужчына можа памыліцца ў выбары жонкі, але зразумець гэта без яе не здольны ніводны.
* Калі жанчына раздзяляе меркаванне мужчыны — значыць, ён правы, калі не раздзяляе — значыць, ён яе муж.
* Лепей быць без розуму ад жанчыны, чым без усякай прычыны.
* Калі хочаш, каб муж цябе насіў на руках, ідзі ў балерыны.
* Не імкніцеся быць Венерай Мілоскай, калі ў вас залатыя рукі.
* Не забывайцеся: прынцэса на гарошыне часцей аказваецца ні з чым.
* Не будуй сямейных адносін на нервовай глебе.
* Чым меней жанчыну мы кахаем, тым болей глядзім тэлевізар.
* Чым жыве студэнт, калі ен жыве без стыпендыі? Ен жыве каханнем.

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка «Чырвоная зорка» МВПА імя Я. Коласа
19 сакавіка 1987 года.
Зак. 1574.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 72-73.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
В. П. ВАРАБ'ЕЎ.